

กพร. เศรษฐกิจปริทรรศน์

(DPIM Economic Review)

ปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ฉบับที่ ๖ ประจำเดือนมีนาคม ๒๕๕๙

หน้า

สภาวะเศรษฐกิจมหภาคเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๙	๑
ข่าวสารเศรษฐกิจแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานในประเทศ	๒
ข่าวสารเศรษฐกิจแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานต่างประเทศ	๘
ราคาสินค้าแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานที่น่าสนใจ	๑๐
การค้าอุตสาหกรรมพื้นฐาน แร่และผลิตภัณฑ์จากแร่	๑๒
ECON FOCUS	
- บทบาทภาครัฐกับอนาคตอุตสาหกรรมเหมืองแร่ไทย	๑๓
สาระน่ารู้	
- แคลไซต์ : แร่สารพัดประโยชน์	๑๖

กลุ่มวิชาการเศรษฐกิจ (ว.ศ.)
สำนักเหมืองแร่และสัมปทาน (สรส.)
โทร ๐๒ ๒๐๒ ๓๖๗๒ - ๓

ภาวะเศรษฐกิจมหภาคเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

นายบุญญวัฒน์ ขุนอินทร์

ภาพรวม

เศรษฐกิจไทยทรงตัวจากเดือนก่อน เนื่องจากการบริโภคและการลงทุนของภาคเอกชนทรงตัว มีเพียงการใช้จ่ายภาครัฐที่ยังขยายตัวได้ดี ในขณะที่การผลิตภาคเกษตร และการผลิตภาคอุตสาหกรรมหดตัวลง มีเพียงภาคการท่องเที่ยวที่เติบโตได้อย่างต่อเนื่อง

สำหรับการส่งออกสินค้ายังคงหดตัวตามการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีนและอาเซียน เช่นเดียวกับการนำเข้าที่ยังหดตัวอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ค่าเงินบาทเริ่มกลับมาแข็งค่า ส่วนอัตราเงินเฟ้อทั่วไปเริ่มปรับตัวเพิ่มขึ้นและติดลบน้อยลง

การใช้จ่ายในประเทศ (% การเปลี่ยนแปลง)

	บริโภคภาคเอกชน	๓.๑
	ลงทุนภาคเอกชน	๒.๐
	ใช้จ่ายภาครัฐ	๑๒.๔

การผลิต (% การเปลี่ยนแปลง)

	เกษตร	-๒.๐
	อุตสาหกรรม	-๑.๕
	ท่องเที่ยว	๑๖.๐

การค้าระหว่างประเทศ (มูลค่า : ล้านบาท)

EXPORT	ส่งออก	๖๘๓,๘๔๒
IMPORT	นำเข้า	๕๑๐,๓๒๓
BALANCE	ดุลการค้า	๑๗๓,๕๑๙

อัตราแลกเปลี่ยน

	ดอลลาร์สหรัฐฯ	๓๕.๖๐	↑ (แข็งค่า)
	ปอนด์สเตอร์ลิง	๕๐.๙๙	↑ (แข็งค่า)
	ยูโรโซน	๓๙.๕๓	↓ (อ่อนค่า)
	เยน (ต่อ ๑๐๐ เยน)	๓๐.๙๘	↓ (อ่อนค่า)
	ดัชนีค่าเงินบาท	๑๐๖.๙๕	↑ (แข็งค่า)

อัตราเงินเฟ้อ (% การเปลี่ยนแปลง)

	อัตราเงินเฟ้อทั่วไป	-๐.๕๐	↑ (เพิ่มขึ้น)
	อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน	๐.๖๘	↑ (เพิ่มขึ้น)

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

- ธนาคารแห่งประเทศไทย
- กระทรวงพาณิชย์
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
- สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ข่าวเศรษฐกิจแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานในประเทศ

โดย นางสาวกิตินันท์ อินมูล (pitinan@dpm.go.th)

กพร. กำหนดโควตาส่งออกแร่ดิบ ปี ๒๕๕๙

นายชาติ หงส์เทียมจันทร์ อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) กล่าวว่า นโยบายการบริหารจัดการแร่ดิบ ปี ๒๕๕๙ กพร. ได้มีการจัดสรรโควตาการส่งออกแร่ดิบโดยรวมจำนวน ๖.๕ ล้านเมตริกตัน คิดเป็นมูลค่าการส่งออกประมาณ ๔,๑๐๐ ล้านบาท โดยคาดการณ์ว่าจะมีมูลค่าการส่งออกลดลงกว่าปีที่แล้วประมาณร้อยละ ๑๕ เนื่องจากประเทศโอมาน ซึ่งเป็นผู้ผลิตแร่ดิบรายใหญ่และมีปริมาณสำรองแร่ดิบจำนวนมากเข้ามาแข่งขันในตลาด โดยมีราคาต่ำกว่าและได้เปรียบในด้านการขนส่ง ทำให้ประเทศไทยสูญเสียส่วนแบ่งทางการตลาด ทั้งนี้ แร่ดิบเป็นแร่เศรษฐกิจที่ใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมที่สำคัญ ๆ ได้แก่ อุตสาหกรรมการผลิตปูนซีเมนต์ อุตสาหกรรมยิปซัมบอร์ด และปูนปลาสเตอร์ โดยแหล่งแร่ดิบของประเทศไทยอยู่ในพื้นที่จังหวัดพิจิตร นครสวรรค์ สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช มีปริมาณสำรองรวมทั้งสิ้นประมาณ ๒๖๐ ล้านเมตริกตัน

ในอดีตการส่งออกแร่ดิบมีปัญหาเกี่ยวกับการขายตัดราคาเพื่อแย่งตลาดการส่งออกทำให้ราคาแร่ดิบตกต่ำอย่างมาก ในปี ๒๕๓๖ คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้กระทรวงอุตสาหกรรมเร่งรัดดำเนินการเพื่อสงวนวัตถุดิบซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญไว้เพื่อใช้ในการอุตสาหกรรมที่จะเพิ่มรายได้ให้แก่ประเทศและให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจอย่างคุ้มค่า กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่จึงได้กำหนดนโยบายการบริหารจัดการแร่ดิบโดยได้กำหนดปริมาณการส่งออกแร่ดิบควบคู่กับการ

กำหนดราคาส่งออกแร่ดิบขั้นต่ำเพื่อใช้ในการเรียกเก็บค่าภาคหลวงแร่ตั้งแต่ปี ๒๕๓๘ เป็นต้นมา

สำหรับศูนย์ประสานงานการส่งออกแร่ดิบ ซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบเอกสารคำสั่งเสนอราคาระหว่างผู้ซื้อแร่และผู้ขายแร่ของภาคเอกชน และนำเสนอคณะกรรมการตลาดของสภาการเหมืองแร่ในกลุ่มตลาดที่มีผู้ประกอบการยิปซัมเป็นคณะกรรมการในแต่ละกลุ่มตลาดเพื่อตรวจสอบให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เงื่อนไข และข้อตกลงร่วมกันเพื่อป้องกันการขายตัดราคาและการแย่งตลาดกันเอง กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ได้มีการส่งมอบศูนย์ประสานงานการส่งออกแร่ดิบให้สภาการเหมืองแร่เป็นผู้ดำเนินงานเพื่อความเหมาะสม

ที่มา : กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๙

กพร. ย้ำ พ.ร.บ. แร่ฉบับใหม่ เป็นการปฏิรูปการบริหารจัดการทรัพยากรแร่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชน

นายชาติ หงส์เทียมจันทร์ อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กล่าวว่า ตามที่กระทรวงอุตสาหกรรมได้มีการนำเสนอร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ... และเมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ได้มีมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ... แล้วนั้น เหตุผลสำคัญในการยกร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ... นี้ เพื่อเป็นการปรับปรุงกฎหมาย ๒ ฉบับคือ กฎหมายว่าด้วยแร่ หรือพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ และพระราชบัญญัติพิกัดอัตราค่าภาคหลวงแร่ พ.ศ. ๒๕๐๙ ซึ่งใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้บทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุง โดยนำหลักการของกฎหมายทั้งสองฉบับมาบัญญัติรวมไว้ในฉบับเดียวกัน เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรแร่และการจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่เป็นไปอย่างมีระบบ

ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ... นี้ ได้คำนึงถึงบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งได้นำบทเรียน ปัญหา และอุปสรรคของอุตสาหกรรมเหมืองแร่ในอดีต พร้อมทั้งข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั้งจากภาครัฐผู้ประกอบการ และภาคประชาชน มาเป็นกรอบในการกำหนดหลักเกณฑ์อย่างครบถ้วน โดยสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ... ที่แตกต่างจากพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้แก่

๑. กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรแร่อย่างเป็นระบบและมีการวางแผนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศและการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงดุลยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างรอบด้าน โดยกำหนดให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงอุตสาหกรรม ร่วมกันจัดทำแผนแม่บทบริหารจัดการแร่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการแร่ และต้องปรับปรุงข้อมูลทุก ๑๕ ปี รวมทั้งต้องเปิดเผยข้อมูลให้สาธารณชนทราบ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามที่กำหนดในแผนแม่บทดังกล่าว

๒. กำหนดให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการแร่และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแร่ โดยแก้ไขอำนาจในการออกประทานบัตรจากเดิมที่เป็นอำนาจการอนุญาตของรัฐมนตรีให้เป็นการอนุญาตในรูปแบบของคณะกรรมการและแบ่งการทำเหมืองออกเป็น ๓ ประเภท ได้แก่ การทำเหมืองประเภทที่ ๑ เป็นเหมืองขนาดเล็ก ให้เป็นอำนาจการอนุญาตของคณะกรรมการแร่จังหวัด การทำเหมืองประเภทที่ ๒ เป็นเหมืองขนาดกลาง และการทำเหมืองประเภทที่ ๓ เป็นเหมืองขนาดใหญ่ ให้เป็นอำนาจการอนุญาตของคณะกรรมการแร่ในส่วนกลาง ซึ่งการกำหนดเหมืองแร่แต่ละประเภทจะคำนึงถึงพื้นที่ ชนิดแร่ ลักษณะทางธรณีวิทยา วิธีการทำเหมือง และผลกระทบต่อ

สิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ คณะกรรมการแร่แต่ละคณะจะมีผู้แทนจากองค์กรเอกชนและองค์กรชุมชนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการแร่ด้วย และในขั้นตอนการขอสสิทธิทำเหมืองแร่จะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของชุมชนเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย เพื่อให้เกิดดุลยภาพระหว่างประกอบการอุตสาหกรรมแร่กับการคุ้มครองรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น

๓. กำหนดให้การพิจารณาอนุญาตของรัฐมีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้และเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรแร่ยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แก่ ผู้แทนองค์กรเอกชนและผู้แทนองค์กรชุมชนซึ่งเป็นตัวแทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภาคประชาสังคม และประธานสภาการเหมืองแร่หรือผู้แทนซึ่งเป็นตัวแทนของผู้ประกอบการ เข้าร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการแร่และคณะกรรมการแร่จังหวัด ซึ่งทำให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจของภาครัฐในการบริหารจัดการทรัพยากรแร่และสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น

๔. กำหนดให้มีการแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรแร่ให้ชุมชนท้องถิ่นอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม โดยกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรผลประโยชน์ให้กับท้องถิ่น ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ทำการสำรวจแร่และพื้นที่การทำเหมืองแร่นวมถึงพื้นที่ใกล้เคียงที่ติดต่อกับเขตเหมืองและได้รับผลกระทบจากการทำเหมือง โดยแบ่งเป็นเงินผลประโยชน์พิเศษตอบแทนแก่รัฐที่เรียกเก็บจากผู้ยื่นคำขอสำรวจแร่ตามอาชญาบัตรพิเศษ และการขอประทานบัตร ผลประโยชน์ตอบแทนแก่รัฐในกรณีของรัฐได้นำพื้นที่ที่มีแหล่งแร่อุดมสมบูรณ์และมีคุณค่าทางเศรษฐกิจออกประมูล และเงินค่าภาคหลวงแร่ จัดสรรตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕. กำหนดให้มีมาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการประกอบการอุตสาหกรรมแร่ได้อย่างรวดเร็วและ

มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยการทำเหมืองต้องมีการวางหลักประกันหรือการจัดตั้งกองทุนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่การทำเหมือง เพื่อเป็นการวางแผนป้องกันไว้ล่วงหน้า หากเกิดปัญหาผู้ทำเหมืองไม่เยียวยาหรือไม่ฟื้นฟูพื้นที่ รัฐจะนำเงินกองทุนหรือหลักประกันมาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ นอกจากนี้ กำหนดให้มีหลักความรับผิดชอบทางแพ่งอย่างชัดเจน โดยกำหนดให้รัฐมีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายเชิงลงโทษจากผู้ทำเหมืองโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือผู้ถือประทานบัตรทำเหมืองในเขตห้ามทำเหมืองนอกเหนือจากความรับผิดทางอาญาแล้ว ยังต้องรับผิดทางแพ่งเพื่อชดเชยค่าเสียหายให้แก่รัฐตามมูลค่าแร่ที่ได้จากการทำเหมืองในบริเวณนั้น

๖. กำหนดบทลงโทษให้สูงขึ้น เพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามการฝ่าฝืนกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยปรับปรุงบทลงโทษทางอาญาในเรื่องของโทษปรับให้สูงขึ้น ๓๐ เท่าจากกฎหมายในปัจจุบัน

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ... ฉบับนี้ ให้ความสำคัญกับภาคประชาชนเป็นอย่างมากในการส่งเสริมสนับสนุนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรแร่ของประเทศอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การจัดทำแผนแม่บทบริหารจัดการแร่ การอนุญาต การกำกับดูแล และการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการประกอบการ โดยมุ่งหวังให้ร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ... นี้ เป็นการปฏิรูปการบริหารจัดการทรัพยากรแร่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชน โดยคำนึงถึงการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากอุตสาหกรรมเหมืองแร่ได้อย่างยั่งยืนต่อไป

ที่มา : กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๙

กพร. ชี้แจง ร่าง พ.ร.บ. แร่ พ.ศ. ...

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) ชี้แจงว่า ร่าง พ.ร.บ. แร่ พ.ศ. ... มีเจตนารมณ์ในการสร้างดุลยภาพระหว่างการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรแร่กับการคุ้มครองรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงการนำแร่ซึ่งเป็นสมบัติของชาติมาใช้อย่างรอบคอบ ซึ่งรัฐจะต้องวางแผนในการบริหารจัดการทรัพยากรแร่อย่างเป็นรูปธรรมและมีความเหมาะสมต่อการพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมของประเทศในแต่ละยุคสมัยและมีความคุ้มค่าก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชน อีกทั้งมีการรับรองและส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้และการได้รับประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนท้องถิ่นของตน โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่แต่งตั้งมาจากผู้แทนองค์กรเอกชนและผู้แทนองค์กรชุมชนในคณะกรรมการแร่และคณะกรรมการแร่จังหวัด ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการพิจารณาอนุญาตอาชญาบัตรและประทานบัตร รวมถึงการประมวลเขตแหล่งแร่ (ร่างมาตรา ๑๕ และ ๒๔) นอกจากนี้ยังกำหนดให้การยื่นคำขอประทานบัตรทุกประเภทต้องปิดประกาศการยื่นคำขอโดยเปิดเผยและจัดให้รับฟังความคิดเห็นของชุมชนพื้นที่ที่จะมีการทำเหมืองแร่ (ร่างมาตรา ๕๓) ทั้งนี้ หากรัฐพิจารณาแล้วเห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีความพร้อมในการบริหารจัดการและการกำกับดูแลการทำเหมืองแร่ รัฐสามารถกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มีอำนาจในการบริหารจัดการทรัพยากรแร่ในชุมชนท้องถิ่นของตนได้ (ร่างมาตรา ๕๐) นอกจากการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการแร่ดังกล่าวแล้ว ยังมีหลักการสำคัญว่า รัฐต้องจัดสรรผลประโยชน์ระหว่างรัฐ ผู้ประกอบการ และชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่ทำเหมืองและพื้นที่ใกล้เคียงที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรม (ร่างมาตรา ๗) โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับจัดสรรเงินผลประโยชน์

พิเศษเพื่อตอบแทนแก่รัฐที่จัดเก็บจากผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษ ผู้ถือประทานบัตร และผู้ชนะการประมูลที่ได้สิทธิสำรวจ หรือทำเหมืองในพื้นที่แหล่งแร่ (ร่างมาตรา ๑๓, ๔๒, และ ๕๑) นอกจากนี้แล้วร่าง พ.ร.บ. แร่ พ.ศ. ... ยังได้นำ บทเรียนเรื่องความเดือดร้อนของประชาชนและผลกระทบ ต่อสิ่งแวดล้อมมาเป็นหลักการสำคัญในการเสนอร่าง กฎหมายดังกล่าว โดยผู้ถือประทานบัตรมีหน้าที่ต้องจัดทำ แผนฟื้นฟู การพัฒนา การใช้ประโยชน์ การเฝ้าระวัง ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระหว่างที่มีการทำเหมืองและ หลักจากปิดเหมือง (ร่างมาตรา ๖๔ (๘)) และต้องจัดตั้ง กองทุนฟื้นฟูสภาพพื้นที่การทำเหมืองและเยียวยาผู้ได้รับ ผลกระทบจากการทำเหมืองหรือวางหลักประกัน (ร่าง มาตรา ๖๔ (๙)) ซึ่งกองทุนดังกล่าวเป็นหลักประกันว่าหาก ผู้ถือประทานบัตรไม่เยียวยาหรือไม่ฟื้นฟูพื้นที่การทำเหมือง รัฐจะนำเงินกองทุนหรือหลักประกันดังกล่าวมาเป็น ค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูสภาพพื้นที่การทำเหมืองและเยียวยาผู้ ได้รับผลกระทบได้ทันที

ทั้งนี้ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ยืนยันว่า ร่าง พ.ร.บ. แร่ พ.ศ. ... มิได้เอื้อประโยชน์แก่นายทุนหรือละเมิดสิทธิประชาชนแต่อย่างใด เป็นการปรับปรุงเพื่อให้ทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อท้องถิ่นและชุมชน

ที่มา : กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๙

กระทรวงอุตสาหกรรมเล็งหาสาเหตุเหมืองทองคำทำชาวบ้านป่วยจริงหรือไม่

นายสมชาย หาญหิรัญ อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ในฐานะโฆษกกระทรวงอุตสาหกรรมเปิดเผยถึงผลการตรวจเลือดและปัสสาวะของประชาชนรอบเหมืองทองคำ ของนักวิชาการมหาวิทยาลัยรังสิตในนามคณะกรรมการฯ ๕ ฝ่าย ว่า ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลผลการตรวจสุขภาพเบื้องต้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการ

ตรวจร่างกายประชาชนของสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ และของกระทรวงสาธารณสุข ที่ได้เปิดเผยข้อมูลมาก่อนหน้านั้น

นายสมชาย กล่าวว่า ปัจจุบันคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงและแก้ไขปัญหา ข้อขัดแย้งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ จากการทำเหมืองแร่ทองคำของบริษัท อัครา รีซอร์สเซส จำกัด (มหาชน) อยู่ระหว่างการประมวลผลข้อมูลและวิเคราะห์ถึงสาเหตุผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่ทำให้ประชาชนมีโลหะหนักในร่างกายสูง และขอเรียนว่าคณะกรรมการให้ความสำคัญต่อประเด็นปัญหาเรื่องผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนเป็นลำดับแรก โดยมีได้รอให้ทราบถึงสาเหตุที่มาของผลกระทบ หากแต่ได้ดำเนินการวินิจฉัย รักษา เฝ้าระวัง และดูแลสุขภาพประชาชนรอบเหมืองแร่ทองคำอย่างต่อเนื่อง โดยที่ผ่านมาคณะทำงานในส่วนกระทรวงสาธารณสุขได้มีการจัดตั้งศูนย์และคลินิกอาสาสมัครและสิ่งแวดล้อม เพื่อยกระดับบริการด้านสาธารณสุขทั้งที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงพยาบาลชุมชน และโรงพยาบาลจังหวัดพิจิตร นอกจากนี้ยังจัดให้มีบริหารเชิงรุก โดยส่งทีมหมอครอบครัวติดตามผู้ที่เคยถูกวินิจฉัยว่าป่วยทุกสัปดาห์ มีการจัดกิจกรรมการดูแลสุขภาพดี เพื่อให้ความรู้และตรวจเยี่ยมประชาชนอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนร่วมกับหน่วยงานระดับท้องถิ่นปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้านที่พบว่ามีค่าเหล็กและแมงกานีสสูงเกินค่ามาตรฐาน

คณะกรรมการฯ ชุดนี้ เป็นคณะกรรมการระดับประเทศที่มีผู้แทนจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มีปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมและปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานร่วม ทั้งนี้ ผลการตรวจสุขภาพของคณะกรรมการฯ ๕ ฝ่าย ซึ่งพบว่าจากจำนวนประชาชนที่เข้ารับการตรวจ ๑,๐๐๔ คน มีประชาชนที่มีแมงกานีสในเลือดสูงเกินค่ามาตรฐาน ๔๒๐ คน หรือร้อยละ ๔๑.๘ มีสารหนูในปัสสาวะสูงเกินค่ามาตรฐาน ๑๙๖ คน หรือร้อยละ ๑๙.๕ และมีไซยาไนด์ในปัสสาวะเกินค่ามาตรฐาน ๕๙ คน

หรือร้อยละ ๕.๙ นั้น ยังมิได้สรุปว่าสาเหตุเกิดมาจากการทำเหมืองหรือไม่ ต้องใช้หลักวิทยาศาสตร์ตามมาตรฐานสากลในการพิสูจน์ เพราะจะต้องนำข้อมูลที่ได้ไปเปรียบเทียบกับข้อมูลช่วงก่อนการทำเหมือง แต่เนื่องจากไม่มีข้อมูลด้านสุขภาพของประชาชนในช่วงก่อนการทำเหมือง คณะกรรมการ ฯ จึงมีแนวทางที่จะศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลในพื้นที่การทำเหมืองปัจจุบันกับพื้นที่เปรียบเทียบ (Reference Area) ที่เป็นพื้นที่ที่ศักยภาพแร่ทองคำ แต่ยังไม่มีการทำเหมือง เช่น อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี เป็นต้น (ที่มา: ข่าวประชาสัมพันธ์กระทรวงอุตสาหกรรม ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๙)

สำรวจเหมืองแร่อัญมณีในเมียนมาร์

นางมาลี โชคล้ำเลิศ อธิบดีกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยว่า กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ร่วมกับ สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ GIT เดินทางไปเมียนมาร์ เพื่อขยายสู่ทางการค้าการลงทุนและส่งเสริมการนำเข้าวัตถุดิบระหว่างไทยกับเมียนมาร์เพิ่มขึ้น พร้อมทั้งหารือกับบริษัทผู้ดำเนินการอุตสาหกรรมเหมืองแร่อัญมณี ทับทิม ไพลิน ในเมืองโมกก เมืองที่ได้รับการกล่าวขานว่าเป็นแหล่งทับทิมสีเลือดนกที่มีชื่อเสียงมากที่สุดในโลก จากการที่เมืองนี้มีเหมืองราว ๒๔๐ แห่ง ซึ่งการเดินทางครั้งนี้เป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ที่จะส่งเสริมให้มีการจัดหาแหล่งวัตถุดิบเพื่อการดำเนินธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าหมายที่จะส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการค้าและการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับของโลก ซึ่งเมียนมาร์เป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบอัญมณีที่สำคัญของโลก ในขณะที่ไทยต้องการวัตถุดิบที่มีคุณภาพ จึงควรเร่งใช้ประโยชน์จากกรอบความร่วมมือประชาเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) มากขึ้น เพื่อร่วมลงทุนแหล่งวัตถุดิบในเมียนมาร์อย่างยั่งยืน ทั้งจากการเคลื่อนย้ายสินค้าเสรี การเคลื่อนย้ายแรงงานเสรี การ

พัฒนาทักษะและเพิ่มจำนวนนักออกแบบ การเข้าสู่ตลาดและช่องทางจัดจำหน่าย เป็นต้น รวมถึงขอให้ผ่อนผันและปรับปรุงกฎระเบียบการค้าวัตถุดิบอัญมณี ซึ่งไทยมีความต้องการใช้วัตถุดิบจากเมียนมาร์ อาทิ พลอยสี หยก ไข่มุก และอัญมณีอื่น ๆ เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าของไทย โดยปัจจุบันผู้ประกอบการไทยจะติดต่อซื้อขายผ่านทางพ่อค้าคนกลางที่เป็นคนท้องถิ่น ซึ่งติดต่อทำการค้ามาหลายชั่วอายุคนจนเกิดความไว้วางใจ

ทั้งนี้เมียนมาร์สามารถใช้ไทยเป็นสถานที่ขยายการค้าวัตถุดิบอัญมณีและเครื่องประดับของเมียนมาร์ได้ รวมถึงการเร่งหาแนวทางความร่วมมือในการพัฒนามาตรฐานการรับรองอัญมณีให้เป็นสากลมากขึ้น ซึ่งรัฐบาลไทย โดยสถาบัน GIT จะพิจารณาโอกาสทางธุรกิจโดยการเข้าไปตั้งสำนักงานเพื่ออำนวยความสะดวก สร้างโอกาสแก่ผู้ประกอบการทั้งสองประเทศให้ได้รับการยอมรับ ตลอดจนให้ความรู้ด้านระบบการจัดการ ด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่ไทยมีศักยภาพ จากการหารือร่วมกับสมาคมอัญมณีโลก สมาชิกของสมาคมฯ ได้เสนอขอความร่วมมือจากไทยในด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต โดยเฉพาะเทคโนโลยีในการปรับปรุงคุณภาพ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลเมียนมาร์ยังคงมีมาตรการไม่ให้ส่งออกพลอยที่ยังไม่ได้เจียรไน และยังคงควบคุมการเข้ามาในโมกกของชาวต่างชาติอย่างเข้มงวด แม้เมียนมาร์จะไม่อนุญาตให้ต่างชาติลงทุนในธุรกิจเหมืองอัญมณี แต่ผู้ประกอบการไทยที่เข้าไปลงทุนตั้งโรงงานผลิตสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับจะได้รับประโยชน์หลายประการ อาทิ มีต้นทุนการผลิตที่น้อยลงเนื่องจากอัตราค่าจ้างแรงงานท้องถิ่น จึงเหมาะสำหรับการผลิตสินค้าประเภทที่ไม่ต้องใช้ฝีมือแรงงานขั้นสูงมากนัก การที่เมียนมาร์ยังคงได้รับสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรป (EU) เมื่อส่งออกไปยัง EU จึงได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้า รวมถึงการได้รับสิทธิประโยชน์ทางการค้ากับญี่ปุ่นในฐานะที่อยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาน้อยสุด จึงได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าและไม่ถูกจำกัดปริมาณนำเข้า

นอกจากนี้เมียนมาร์ได้จัดตั้งเขตปลอดอากรและศูนย์บริการเบ็ดเสร็จสำหรับอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ ซึ่งกระบวนการทุกขั้นตอนตั้งแต่การนำวัตถุดิบอัญมณีและเครื่องประดับมาผลิต ไปจนถึงการผลิตเป็นสินค้าส่งออกจะได้รับการยกเว้นภาษี เมียนมาร์มีศักยภาพด้านวัตถุดิบพลอยสี หับทิม หยก ไพลีน ฯลฯ โดยเฉพาะหัททิมและหยก เป็นสินค้าที่มีชื่อเสียงและได้รับความนิยมจากนานาชาติมากที่สุด ด้วยสีสนที่สวยงามและมีผลผลิตมากที่สุดในโลก ปัจจุบันผลิตได้ปีละมากกว่า ๑ ล้านกะรัต

ที่มา: www.Ryt9.com/s/iq03/2391416)

ข่าวเศรษฐกิจแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานของต่างประเทศ

โดย นางสาวรักเร่ เกื้ออ่อนเมฆ

บริษัท China Hongqiao Group Limited วางแผนเริ่มผลิตอะลูมินา

บริษัท China Hongqiao Group Limited ซึ่งเป็นผู้ผลิตอะลูมิเนียมรายใหญ่ที่สุดของจีน วางแผนทดลองผลิตอะลูมินาที่โรงงานในอินโดนีเซีย โดยโรงงานแห่งนี้จะมีกำลังการผลิตในระยะที่หนึ่ง และระยะที่สอง รวมกัน ๔ ล้านตันต่อปี สำหรับการผลิตอะลูมินา ซึ่งเป็นวัตถุดิบในการผลิตอะลูมิเนียม ในอินโดนีเซียจะใช้แร่บอกไซต์ในประเทศ แต่ถ้าผลิตในจีนจะใช้แร่บอกไซต์นำเข้า โดยเป็นการนำเข้าจากมาเลเซีย อินโดนีเซีย และออสเตรเลีย เป็นต้น ปัจจุบันบริษัทนำเข้าแร่บอกไซต์จากประเทศเหล่านี้ลดลง แต่จะนำเข้าจากโครงการเหมืองแร่บอกไซต์ของบริษัทในกินีเพิ่มขึ้น ซึ่งในปีนี้จะคาดว่าจะมีการนำเข้าแร่จากกินีประมาณ ๑๕ ล้านตัน และเพิ่มขึ้นเป็น ๓๐ ล้านตันในปี ๒๕๖๐

(ที่มา : www.reuters.com วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๙)

บริษัท Rusal Public Company Limited วางแผนผลิตอะลูมิเนียม

บริษัท Rusal Public Company ซึ่งเป็นผู้ผลิตอะลูมิเนียมรายใหญ่ที่สุดของโลก วางแผนผลิตอะลูมิเนียมจากโรงถลุงแห่งใหม่ Boguchank ตั้งอยู่ใน Krasnoyarsk ประเทศรัสเซีย ในช่วงครึ่งแรกของปี ๒๕๕๙ โดยในระยะแรกจะมีกำลังการผลิตประมาณ ๑๔๗,๐๐๐ ตันต่อปี นอกจากนี้ บริษัท คาดว่าในปี ๒๕๕๙ ความต้องการอะลูมิเนียมของโลกจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๗ อยู่ที่ระดับ ๕๙.๖ ล้านตัน เช่นเดียวกับจีนซึ่งจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗ อยู่ที่ระดับ ๓๑ ล้านตัน

(ที่มา : www.reuters.com วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๙)

บริษัท Zujin Mining Group Company Limited มีผลกำไรลดลง

ในปี ๒๕๕๘ บริษัท Zujin Mining Group Company Limited ซึ่งเป็นผู้ผลิตทองคำรายใหญ่ที่สุดในจีน มีผลกำไรลดลงร้อยละ ๒๙.๔ อยู่ที่ระดับ ๒๖๑ ล้านเหรียญสหรัฐฯ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านๆ มา เนื่องจากราคาโลหะในตลาดโลกลดลง นอกจากจะผลิตทองคำแล้ว บริษัทยังผลิตโลหะอื่นอีก ได้แก่ ทองแดง ตะกั่ว และสังกะสี โดยในปีนี้ บริษัทวางแผนเพิ่มผลผลิตโลหะดังกล่าว ซึ่งคาดว่าจะความต้องการและราคาจะเพิ่มสูงขึ้น

(ที่มา : www.reuters.com วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๙)

บริษัท Newmont Mining Corporation ขายหุ้น

บริษัท Newmont Mining Corporation ซึ่งเป็นผู้ผลิตทองคำรายใหญ่เป็นอันดับสองของโลก ขายหุ้นร้อยละ ๑๙.๔๕ มูลค่า ๑๘๒ ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในบริษัท Regis Resources Limited การขายหุ้นในครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของความพยายามเพื่อลดภาระหนี้สินของบริษัท โดยเมื่อปีที่ผ่านๆ มา บริษัทได้ขายเหมืองทองคำ Waihi Gold ในนิวซีแลนด์ ให้กับบริษัท OceanaGold Corporation มูลค่า ๑๐๑ ล้านเหรียญสหรัฐฯ

(ที่มา : www.reuters.com วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๙)

สาธารณรัฐมาลี วางแผนปิดเหมืองทองคำ

สาธารณรัฐมาลี ซึ่งเป็นผู้ผลิตทองคำรายใหญ่ เป็นอันดับสาม ในทวีปแอฟริกา รองจากแอฟริกาใต้ และกานา วางแผนปิดเหมืองทองคำ Morila ในปี ๒๕๖๒ โดยเหมืองแห่งนี้ ถือหุ้นโดยบริษัท Randgold Resources บริษัท AngloGold Ashanti และรัฐบาลของสาธารณรัฐมาลี ผลิตทองคำรวมทั้งสิ้น ๒๐๙ ตัน นับตั้งแต่เริ่มผลิตในปี ๒๕๔๓ ปัจจุบันผลผลิตทองคำเริ่มลดลง และคาดว่าจะในปี ๒๕๕๙ จะผลิตทองคำประมาณ ๒.๘ ตัน

(ที่มา : www.reuters.com วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙)

บริษัท Boliden ซื้อเหมือง Kevista

บริษัท Boliden ของสวีเดน ซื้อเหมือง Kevista ซึ่งเป็นเหมืองนิกเกิล ทองแดง ทองคำ และโลหะกลุ่มแพลทินัม จากบริษัท First Quantum Minerals ของแคนาดา มูลค่า ๗๑๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยเหมืองแห่งนี้ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของฟินแลนด์ ในปี ๒๕๕๘ ผลิตแร่ได้จำนวนทั้งสิ้น ๖.๗ ล้านตัน

(ที่มา : www.reuters.com วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๙)

บริษัท China Resources มีผลกำไรลดลง

ในปี ๒๕๕๘ บริษัท China Resources มีผลกำไรลดลงร้อยละ ๗๖ อยู่ที่ระดับ ๑๓๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เช่นเดียวกับรายได้ลดลงร้อยละ ๑๘ อยู่ที่ระดับ ๓.๔๕ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ เนื่องจากความต้องการปูนซีเมนต์ลดลง และภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว นอกจากนี้บริษัทคาดว่า ในปี ๒๕๖๑ กำลังการผลิตปูนซีเมนต์และปูนเม็ด (clinker) อยู่ที่ระดับ ๘๗.๓ ล้านตันต่อปี และ ๖๔.๓ ล้านตันต่อปี ตามลำดับ

(ที่มา : www.cementchina.com วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๙)

บริษัท Cimerwa วางแผนผลิตปูนซีเมนต์เต็มกำลังการผลิต

บริษัท Cimerwa ซึ่งเป็นผู้ผลิตปูนซีเมนต์เพียงรายเดียวในรวันดา วางแผนผลิตปูนซีเมนต์เต็มกำลังการผลิต ๖๐๐,๐๐๐ ตันต่อปี ที่โรงงานปูนซีเมนต์ใน Bugarama ประมาณกลางปี ๒๕๖๑ ซึ่งปัจจุบันโรงงานผลิตได้ราวร้อยละ ๖๐ ของกำลังการผลิต โดยบริษัทจำหน่ายปูนซีเมนต์ภายในประเทศ และส่งออกไปยังสาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก และบुरुнді สำหรับบริษัท Cimerwa ถือหุ้นโดยบริษัท Pretorial Portland Cement Company (PCC Cement) ซึ่งเป็นผู้ผลิตปูนซีเมนต์รายใหญ่ที่สุดในแอฟริกาใต้ ร้อยละ ๕๑ โดยบริษัทวางแผนสร้างโรงงานในสาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก เอธิโอเปีย และซิมบับเว ปัจจุบันมีกำลังการผลิต ๘.๖ ล้านตันต่อปี และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น ๑๒.๗ ล้านตันต่อปี ในปี ๒๕๖๑

(ที่มา : www.cementchina.com วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๙)

บริษัท Tibet Tianlu Company Limited วางแผนสร้างโรงงานปูนซีเมนต์

บริษัท Tibet Tianlu Company Limited ของทิเบต วางแผนสร้างโรงงานปูนซีเมนต์ในเมือง Lhasa มูลค่าการลงทุน ๑๕๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีกำลังการผลิต ๔,๐๐๐ ตันต่อวัน การก่อสร้างจะเริ่มในเดือนเมษายน ๒๕๓๙ และคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี ๒๕๖๐

(ที่มา : www.cementchina.com วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๙)

บริษัท Abu Dhabi Financial วางแผนซื้อหุ้น

บริษัท Abu Dhabi Financial Group (ADFG) วางแผนซื้อหุ้นร้อยละ ๑๐ ในบริษัท Falcon Cement Company โดยบริษัท Falcon Cement Company เป็นผู้ผลิตปูนซีเมนต์รายใหญ่ที่สุดในราชอาณาจักรบาร์เรน เริ่มผลิตปูนซีเมนต์ในปี ๒๕๕๒ ปัจจุบันมีกำลังการผลิต ๐.๓๕ ล้านตันต่อปี และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น ๐.๘๕ ล้านตันต่อปี เมื่อเริ่มผลิตปูนซีเมนต์จากสายการผลิตที่ ๒ ประมาณปลายปี ๒๕๕๙

(ที่มา : www.cementchina.com วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๙)

เวนซูเอลา วางแผนสร้างสายการผลิตปูนซีเมนต์

เวนซูเอลา วางแผนสร้างสายการผลิตใหม่ที่โรงงานปูนซีเมนต์ Invecem ในเมือง San Sebastian de los Reyes มูลค่าการลงทุน ๑๖๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีกำลังการผลิต ๒.๑ ล้านตันต่อปี โดยโครงการสร้างสายการผลิตใหม่นี้ เป็นส่วนหนึ่งของข้อตกลงระหว่างจีนกับเวนซูเอลา

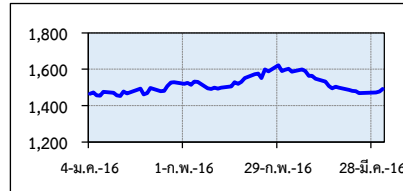
(ที่มา : www.cementchina.com วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๙)

ราคาสินค้าแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานที่น่าสนใจ

โดย นายบุญวัฒน์ ขุนอินทร์

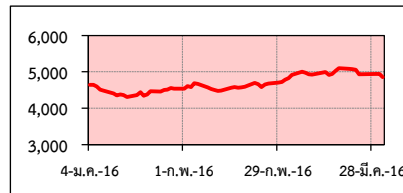
Non-Ferrous Metals (source: www.lme.com)

อะลูมิเนียม (Primary Aluminium)

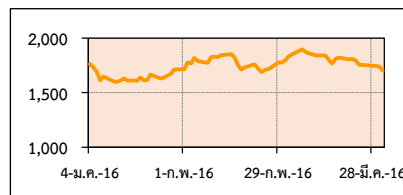
USD/Ton	ก.พ.59	มี.ค.59
ราคาเฉลี่ยทั้งเดือน	1,535.23	1,530.22
ราคาสูงสุด	1,621.25	1,603.25
ราคาต่ำสุด	1,491.75	1,469.25

ทองแดง (Copper)

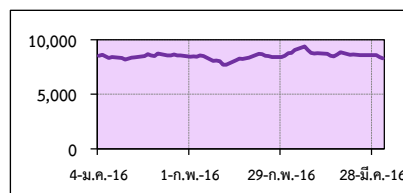
USD/Ton	ก.พ.59	มี.ค.59
ราคาเฉลี่ยทั้งเดือน	4,594.97	4,947.04
ราคาสูงสุด	4,704.75	5,102.50
ราคาต่ำสุด	4,473.00	4,725.75

ตะกั่ว (Lead)

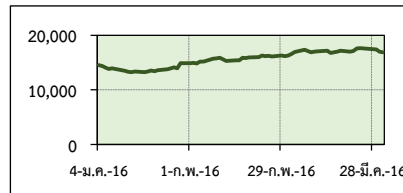
USD/Ton	ก.พ.59	มี.ค.59
ราคาเฉลี่ยทั้งเดือน	1,771.20	1,807.48
ราคาสูงสุด	1,853.50	1,896.25
ราคาต่ำสุด	1,689.25	1,704.25

นิกเกิล (Nickel)

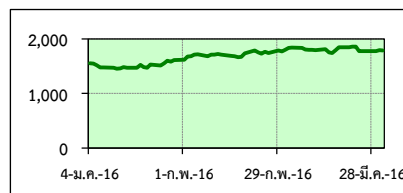
USD/Ton	ก.พ.59	มี.ค.59
ราคาเฉลี่ยทั้งเดือน	8,306.43	8,700.96
ราคาสูงสุด	8,692.50	9,372.50
ราคาต่ำสุด	7,705.00	8,277.50

ดีบุก (Tin)

USD/Ton	ก.พ.59	มี.ค.59
ราคาเฉลี่ยทั้งเดือน	15,647.39	16,989.17
ราคาสูงสุด	16,292.50	17,622.50
ราคาต่ำสุด	14,842.50	16,157.50

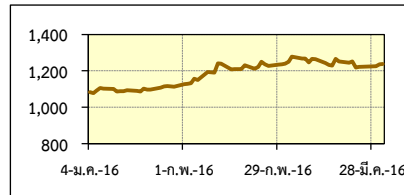
สังกะสี (Zinc)

USD/Ton	ก.พ.59	มี.ค.59
ราคาเฉลี่ยทั้งเดือน	1,710.47	1,804.32
ราคาสูงสุด	1,785.25	1,859.75
ราคาต่ำสุด	1,614.00	1,738.25

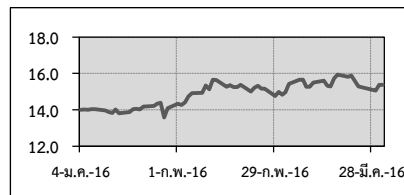
Precious Metals (source: www.kitco.com)

ทองคำ (Gold)

USD/Troy Oz	ก.พ.59	มี.ค.59
ราคาเฉลี่ยทั้งเดือน	1,199.91	1,246.34
ราคาสูงสุด	1,250.75	1,277.50
ราคาต่ำสุด	1,126.50	1,217.60

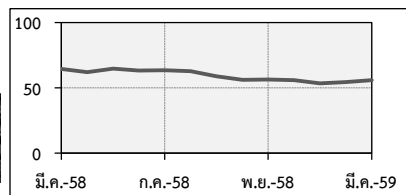
เงิน (Silver)

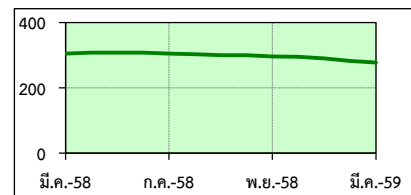
USD/Troy Oz	ก.พ.59	มี.ค.59
ราคาเฉลี่ยทั้งเดือน	15.07	15.42
ราคาสูงสุด	15.65	15.94
ราคาต่ำสุด	14.26	14.82

Others (source: www.indexmundi.com, www.gtis.com)

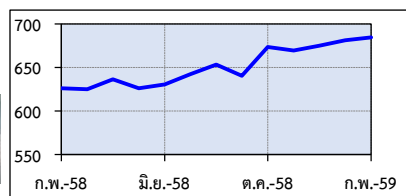
ถ่านหิน (Coal)

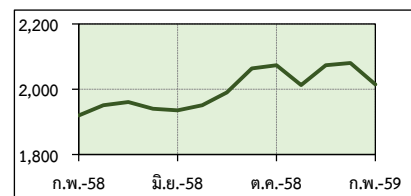
โพแทสเซียมคลอไรด์ (Potassium Chloride)

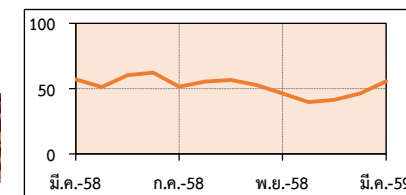
ยิปซัม (Gypsum)

พอร์ตแลนด์ซีเมนต์ (Portland Cement)

แร่เหล็ก (Iron Ore)

การค้าอุตสาหกรรมพื้นฐาน แร่และผลิตภัณฑ์จากแร่ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

โดย นางสาวกิตินันท์ อินมูล

การส่งออก

สินค้าอุตสาหกรรมพื้นฐาน สินค้าแร่และผลิตภัณฑ์จากแร่

สินค้าอุตสาหกรรมพื้นฐาน สินค้าแร่และผลิตภัณฑ์	มูลค่าการส่งออก (ล้านบาท)
เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์	๑๔,๗๐๑
ผลิตภัณฑ์เซรามิก	๑,๖๒๔.๖๕
ปูนซีเมนต์	๒,๐๔๗.๖๐
แก้วและกระจก	๑,๓๒๘.๘๙
ยิปซัม	๕๑๖.๕๐
เฟลด์สปาร์	๔๖.๐๒
แปะไรต์	๒๑.๐๘
ฟลูออสปาร์	๑๓.๕๗

เทียบกับเดือนเดียวกัน ของปีก่อน (ร้อยละ)	เทียบกับเดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ)
-๓.๘๗	+๙.๓๘
-๒๖.๓๒	-๓.๐๙
-๗.๗๕	+๕.๐๓
+๓.๓๑	+๘.๑๐
-๑๓.๑๒	-๖.๔๙
-๑๑.๖๘	+๑๕.๘๔
-๖๓.๔๗	-๕๒.๖๒
+๖๕.๐๓	-๑๙.๓๓

การนำเข้า

สินค้าอุตสาหกรรมพื้นฐาน สินค้าแร่ และผลิตภัณฑ์จากแร่

สินค้าอุตสาหกรรมพื้นฐาน สินค้าแร่และผลิตภัณฑ์	มูลค่าการส่งออก (ล้านบาท)
เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์	๒๕,๒๒๔.๐๘
แก้วและกระจก	๒,๑๗๐.๗๖
ปูนซีเมนต์	๓๕๙.๙๒
ผลิตภัณฑ์เซรามิก	๗๔๔.๕๘
หินอ่อนและหินแกรนิต	๙๑.๘๑
ถ่านหิน	๓,๗๐๐.๙๑

เทียบกับเดือนเดียวกัน ของปีก่อน (ร้อยละ)	เทียบกับเดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ)
-๒๐.๑๐	+๑.๑๖
+๓๙.๗๕	+๑.๔๔
+๔๐.๗๙	-๗.๖๐
+๑๗.๕๑	-๓๖.๐๓
+๑.๑๔	-๔๖.๘๖
+๑.๔๗	+๒๓.๙๔

อ้างอิง

รายงานสถิติการค้าไทย,กระทรวงพาณิชย์

<http://www2.ops3.moc.go.th>

Econ Focus

บทบาทภาครัฐกับอนาคตอุตสาหกรรมเหมืองแร่ไทย

นายจรินทร์ ชลไพศาล (jarin@dpim.go.th)

อุตสาหกรรมเหมืองแร่เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศ ในอดีตอุตสาหกรรมเหมืองแร่มีความสำคัญในฐานะอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้ให้แก่ประเทศ ถึงแม้ว่าในปัจจุบันประเทศไทยจะมีได้มุ่งเน้นผลิตแร่เพื่อการส่งออกแล้ว แต่อุตสาหกรรมเหมืองแร่ยังคงมีความสำคัญในฐานะอุตสาหกรรมต้นน้ำที่เป็นวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมกลั่นน้ำและปลายน้ำหลายชนิด เช่น อุตสาหกรรมการผลิตกระแสไฟฟ้า อุตสาหกรรมก่อสร้าง อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ อุตสาหกรรมเซรามิก แก้ว และกระจก เป็นต้น

แต่ในอีกด้านหนึ่ง หากขาดการบริหารจัดการที่ดี การประกอบกิจการเหมืองแร่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน ดังนั้น การบริหารจัดการอุตสาหกรรมเหมืองแร่ให้พัฒนาอย่างยั่งยืน ให้เกิดสมดุลระหว่างประโยชน์ทางเศรษฐกิจกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน จึงเป็นประเด็นที่ท้าทายสำหรับหน่วยงานภาครัฐ

๑. บทบาทของภาครัฐ

๑.๑ ทำไมภาครัฐต้องเข้ามามีบทบาท?

ประการแรก แร่เป็นทรัพยากรธรรมชาติประเภทที่ใช้แล้วหมดไป และเป็นทรัพยากรของประเทศ มิใช่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ดังนั้น การทำเหมืองแร่จึงต้องได้รับอนุญาตจากภาครัฐ และเมื่อมีการผลิตแร่จะต้องแบ่งปันผลประโยชน์ให้แก่รัฐเป็นการเฉพาะ เช่น ค่าภาคหลวงแร่ และผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษเพื่อประโยชน์แก่รัฐ และเนื่องจากแร่เป็นทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ รัฐจึงจำเป็นต้องบริหารจัดการให้มีการใช้แร่อย่างเหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศ

ประการที่สอง การทำเหมืองแร่อาจก่อให้เกิดผลกระทบภายนอกเชิงลบ (Negative externality) กล่าวคือ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการเหมืองแร่และโลหกรรม ไม่ว่าจะเป็นการระเบิด ขุด ขน เกือบกอง ประกอบโลหกรรม การจัดการกากหรือหางแร่ อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของชุมชน ดังนั้น ภาครัฐจึง

จำเป็นต้องแทรกแซงการทำงานของกลไกตลาดหรือเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการ ทั้งการกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และการตรวจสอบกำกับดูแลให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าวอย่างเคร่งครัด

๑.๒ ที่ผ่านมามีภาครัฐมีบทบาทอย่างไร?

เนื่องจากแร่เป็นวัตถุดิบที่สำคัญสำหรับภาคอุตสาหกรรมหลายชนิด และแร่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ อีกทั้งการทำเหมืองแร่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน ดังนั้น จึงมีหน่วยงานภาครัฐเข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเหมืองแร่หลายหน่วยงาน ซึ่งอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้กระบวนการต่าง ๆ ล่าช้า แต่จำเป็นต้องทำเพื่อความรัดกุม ทั้งนี้ บทบาทของภาครัฐสามารถแบ่งออกเป็น ๓ ส่วนใหญ่ ๆ ได้แก่

๑.๒.๑ ด้านนโยบาย

นโยบายของภาครัฐต่ออุตสาหกรรมเหมืองแร่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามนโยบายทางด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศ ซึ่งสะท้อนผ่านการเปลี่ยนแปลงตามสภาวะเศรษฐกิจและสังคม โดยในอดีตประเทศไทยเคยมุ่งเน้นเป้าหมายด้านการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก ทำให้นโยบายเกี่ยวกับอุตสาหกรรมเหมืองแร่จึงเป็นนโยบายที่มุ่งส่งเสริมให้มีลงทุนการสำรวจและทำเหมืองแร่เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ประเทศ แต่เมื่อระยะเวลาผ่านไปเกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้นโยบายของภาครัฐต่ออุตสาหกรรมเหมืองแร่ก็เปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน โดยปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่านโยบายของภาครัฐต่ออุตสาหกรรมเหมืองแร่ คือ มุ่งเน้นให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการทำเหมืองแร่ภายในประเทศ ส่งเสริมการทำเหมืองแร่ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสามารถอยู่ร่วมกับชุมชนในพื้นที่ได้อย่างสันติสุข

๑.๒.๒ ด้านการกำกับดูแล

การกำกับดูแลเป็นส่วนที่ภาครัฐเข้าไปมีบทบาทต่ออุตสาหกรรมเหมืองแร่มากที่สุด โดยภาครัฐมีบทบาทในการกำกับดูแลการประกอบกิจการเหมืองแร่ตั้งแต่ก่อนการอนุญาตให้ทำเหมือง ระหว่างการทำเหมือง และภายหลังสิ้นสุดการทำเหมือง

ในช่วงก่อนการอนุญาตให้ทำเหมือง ภาครัฐต้องคัดกรองผู้ประกอบการเหมืองแร่ที่มีศักยภาพ มีความ

เหมาะสมทั้งทางด้านการเงินและเทคนิคให้ได้สิทธิในการประกอบกิจการเหมืองแร่ อีกทั้งต้องตรวจสอบและวางมาตรการเพื่อป้องกันมิให้การทำเหมืองแร่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้กำหนดเอาไว้เป็นเงื่อนไขในการอนุญาตด้วย

ในช่วงระหว่างการทำเหมือง ภาครัฐและภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีบทบาทในการตรวจสอบ กำกับดูแลการทำเหมืองให้เป็นไปตามกฎหมาย มีความปลอดภัย เป็นไปตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนกำกับตรวจสอบความถูกต้องของการชำระค่าภาคหลวงแร่อีกด้วย

ในช่วงภายหลังสิ้นสุดการทำเหมือง ภาครัฐจะต้องกำกับดูแลให้ผู้ประกอบการดำเนินการฟื้นฟูพื้นที่การทำเหมืองให้กลับคืนสู่สภาพเดิมมากที่สุด หรือให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นซึ่งเป็นไปตามที่กำหนดเอาไว้ในเงื่อนไขก่อนการอนุญาต เช่น การนำขุมเหมืองไปใช้ประโยชน์เป็นบ่อน้ำสาธารณะ เพื่อแก้ปัญหาภัยแล้ง เป็นต้น

๑.๒.๓ ด้านการสนับสนุน

ถึงแม้จะมีบทบาทด้านการกำกับดูแลเป็นหลัก แต่ภาครัฐโดยกระทรวงอุตสาหกรรมก็ยังมีโครงการต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนหรือยกระดับการประกอบกิจการเหมืองแร่ เช่น การส่งเสริมอุตสาหกรรมเหมืองแร่ให้มีมาตรฐานและมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (CSR - DPIM) การเพิ่มศักยภาพด้านการค้าและการลงทุนด้านอุตสาหกรรมแร่ การเพิ่มผลิตภาพการผลิตเพื่อยกระดับความสามารถของผู้ประกอบการเหมืองแร่ และการส่งเสริมการพัฒนาแหล่งแร่ใหม่ เป็นต้น ทั้งนี้ การลงทุนด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมถือเป็นการลงทุนระยะสั้นที่ใช้เงินลงทุนไม่สูงมาก แต่ได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าในระยะยาว

๒. แนวโน้มในอนาคต

๒.๑ สถานการณ์ทั่วไป

ด้านอุปสงค์หรือความต้องการใช้แร่ภายในประเทศ เชื่อว่าจะยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในอนาคต ในขณะที่อุปทานหรือผลผลิตแร่อาจมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากการอนุญาตให้สำรวจและทำเหมืองแร่มีแนวโน้มที่จะทำได้ยากมากขึ้น อันเป็นผลมาจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่ให้ความสำคัญกับ

เป้าหมายด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น ประกอบกับความสมบูรณ์ของแหล่งแร่ลดลง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลให้ประเทศไทยต้องพึ่งพาการนำเข้าแร่จากต่างประเทศมากขึ้น ตัวอย่างที่เห็นได้ชัด คือ ความต้องการใช้ถ่านหินนำเข้า ซึ่งจากแผนพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้าของประเทศ (PDP) ฉบับล่าสุดพบว่า การใช้ถ่านหินนำเข้าในการผลิตไฟฟ้าจะเพิ่มขึ้นจากประมาณ ๗ ล้านตันในปี ๒๕๕๘ ไปอยู่ที่ระดับประมาณ ๒๑ ล้านตันในปี ๒๕๗๔

นอกจากนี้ การทำเหมืองแร่ในเมือง (Urban mining) หรือการรีไซเคิลแร่จากวัสดุเหลือใช้ต่าง ๆ เช่น ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ จะเป็นอุตสาหกรรมที่จะทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้นในอนาคต

๒.๒ นโยบาย

ขณะนี้รัฐบาลได้กำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมายซึ่งเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต (New Engine of Growth) จำนวน ๑๐ อุตสาหกรรม ได้แก่ อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ อุตสาหกรรมดิจิทัล และอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร ซึ่งอุตสาหกรรมเหล่านี้จะได้รับการสนับสนุนผ่านมาตรการต่าง ๆ ทั้งการเงิน การคลัง และมาตรการส่งเสริมการลงทุนต่าง ๆ

สำหรับอุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่ไม่ใช่อุตสาหกรรมเป้าหมาย จำเป็นจะต้องปรับตัวให้เข้ากับทิศทางการพัฒนาของประเทศและอุตสาหกรรมในภาพรวม นั่นคือ มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน มีคุณภาพทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

๒.๓ กฎหมาย

กฎหมายเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยปัจจุบัน พ.ร.บ. แร่ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีการใช้มาตั้งแต่ปี ๒๕๑๐ หรือเกือบ ๔๐ ปีแล้ว ขณะนี้ ร่าง พ.ร.บ. แร่ใหม่ ผ่านการพิจารณาของ ครม. และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว เหลือเพียงขั้นตอนการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ซึ่งหากผ่าน

ความเห็นชอบของ สนช. จะได้รับการประกาศใช้เป็นกฎหมาย ซึ่งจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการบริหารจัดการอุตสาหกรรมเหมืองแร่หลายประการ เช่น

- การมีแผนแม่บทบริหารจัดการทรัพยากรแร่ ซึ่งกระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต้องร่วมกันจัดทำ โดยแผนแม่บทจะมีระยะเวลา ๑๕ ปี
- การกระจายอำนาจในการบริหารจัดการแร่ไปสู่ท้องถิ่น และชุมชน เช่น การถ่ายโอนอำนาจการอนุญาตจากรัฐมนตรีไปสู่คณะกรรมการแร่ ทั้งส่วนกลางและระดับจังหวัด ตามแต่ขนาดและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- การสร้างความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยกำหนดให้ผู้มีส่วนได้เสีย เช่น ผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนสภาการเหมืองแร่ เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการแร่ด้วย
- การแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรแร่ให้ชุมชนอย่างเหมาะสม โดยจัดสรรผลประโยชน์ให้กับท้องถิ่นทั้งที่เป็นที่ตั้งโครงการและท้องถิ่นพื้นที่ใกล้เคียงติดต่อกับเขตเหมืองซึ่งรับผลกระทบเช่นกัน
- การกำหนดมาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ เช่น กำหนดให้มีการวางหลักประกันหรือการจัดตั้งกองทุนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่การทำเหมือง เป็นต้น
- การกำหนดบทลงโทษให้สูงขึ้น โดยปรับปรุงโทษปรับให้สูงขึ้น ๓๐ เท่าจากกฎหมายปัจจุบัน ซึ่งจะช่วยป้องกันและป้องปรามการฝ่าฝืนกฎหมายแร่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒.๔ บทบาทของภาครัฐ

ในอนาคตการบริหารจัดการอุตสาหกรรมเหมืองแร่ของภาครัฐจะมีแนวโน้มลดการรวมศูนย์ที่ส่วนกลางลง แต่จะกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปสู่ท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการอนุญาต การกำกับดูแลด้านต่าง ๆ โดยที่ส่วนกลางจะมีบทบาทในการกำหนดนโยบายเป็นหลัก

ภาครัฐจะมีบทบาทในการกำหนดนโยบายบริหารจัดการอุตสาหกรรมเหมืองแร่ลดลงเมื่อเทียบกับในอดีต โดยนโยบายการบริหารจัดการอุตสาหกรรมเหมืองแร่จะได้รับการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นภาคประชาชน องค์กรพัฒนาเอกชน และนักวิชาการ

เป็นต้น นอกจากนี้ การบริหารจัดการอุตสาหกรรมเหมืองแร่จะต้องมีความโปร่งใสมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิ.ย. ๕๘ ให้ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคีเครือข่ายขององค์กรเพื่อความโปร่งใสในอุตสาหกรรมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ (The Extractive Industries Transparency Initiative: EITI) ซึ่งจะต้องดำเนินการตามมาตรฐานที่กำหนด โดยจะต้องจัดตั้ง Multi Stakeholder Group ขึ้นเพื่อทำงานด้านความโปร่งใสในการจัดการทรัพยากรแร่และปิโตรเลียมร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน และสังคม และจะต้องเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้แก่สาธารณะชนรับรู้รับทราบ

๓. บทสรุป

บทบาทของภาครัฐต่ออุตสาหกรรมเหมืองแร่มีหลากหลายทั้งด้านนโยบาย การกำกับดูแล และการสนับสนุน โดยบทบาทของภาครัฐจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งในอนาคตนอกจากการเปลี่ยนแปลงของบทบาทของภาครัฐแล้ว ยังคงมีการเปลี่ยนแปลงอื่น ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมเหมืองแร่ไม่ว่าจะเป็นนโยบาย กฎหมาย โดยเชื่อว่าการประกอบกิจการเหมืองแร่ที่จะสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้อย่างยั่งยืนในอนาคตจะต้องเป็นเหมืองแร่ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสามารถอยู่ร่วมกับชุมชนได้ โดยในอนาคตนอกจากการที่เหมืองจะต้องขออนุญาตประทานบัตรอย่างเป็นทางการจากหน่วยงานภาครัฐแล้ว การประกอบกิจการเหมืองแร่ยังจำเป็นต้องได้รับการอนุญาตจากสังคมหรือชุมชนในพื้นที่ (Social license to operate) อีกด้วย ดังนั้น ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเหมืองแร่ต้องตระหนักและปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ที่จะเปลี่ยนแปลงไป

ทั้งนี้ การเปิดเสรีด้านการค้าและการลงทุนภายใต้กรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนถือเป็นโอกาสที่ดีสำหรับผู้ประกอบการไทย ที่มีประสบการณ์และความพร้อมในการเข้าไปลงทุนทำเหมืองแร่ในประเทศเพื่อนบ้านไม่ว่าจะเป็นเมียนมาร์ สปป.ลาว และกัมพูชา ซึ่งยังมุ่งเน้นเป้าหมายด้านการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก และถือว่ามีความศักยภาพด้านทรัพยากรแร่ค่อนข้างสูงและหลายพื้นที่ยังคงเป็นพื้นที่ใหม่ที่ยังไม่มีการเข้าไปลงทุนทำเหมืองแร่

สารน่ารู้

แคลไซต์ : แร่สารพัดประโยชน์

นางสาวมยุรี ปาลวงศ์

แคลไซต์ (Calcite) หรือ แคลสปาร์ (Calspar) มาจากภาษาละตินว่า “Calx” หมายถึงปูนเผา (Burnt lime) เป็นรูปแบบที่ธรรมดาที่สุดของแคลเซียมคาร์บอเนต ที่เกิดขึ้นในธรรมชาติ และเสถียรที่สุดในกลุ่มแร่ที่มีสูตรโครงสร้างเป็นแคลเซียมคาร์บอเนต (CaCO_3) ส่วนแร่อื่นที่มีสูตรโครงสร้างเดียวกัน ได้แก่ อราโกไนต์ และ วาเทอร์ไรต์ โดยอราโกไนต์จะเปลี่ยนไปเป็นแคลไซต์ที่อุณหภูมิ 470°C ส่วนวาเทอร์ไรต์นั้นไม่เสถียร ผลึกของแคลไซต์มีหลายชนิด ทำให้มีชื่อเรียกต่างกัน เช่น ด็อกทูธสไปร์ ฮอร์แลนด์สไปร์ เนลเฮดสไปร์ และชาตินสไปร์ แคลไซต์เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของหินปูน หินอ่อน และชอล์ก

คุณสมบัติ

แคลไซต์ สูตรเคมี CaCO_3 มีส่วนประกอบทางเคมีประกอบด้วย CaO ร้อยละ ๕๖ และ CO_2 ร้อยละ ๔๔ มีความแข็ง ๓ Moh's ความถ่วงจำเพาะ ๒.๗๒ มีความวาวคล้ายแก้ว หรือด้านคล้ายดิน โปร่งใสถึงโปร่งแสง ปกติมีสีขาวหรือไม่มีสี แต่หากมีมลทินปนจะทำให้มีสีอื่นเช่น สีเทา สีแดง สีเขียว สีเหลือง สีน้ำเงิน สีน้ำตาล หรือสีดำ รอยแยกแนวเรียบเป็นรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน ลักษณะเป็นแท่ง

ปลายแหลมยาวๆ คล้ายฟันสุนัข มีผงละเอียดสีขาวหรือสีเทา บางชนิดอาจมีแมงกานีส สังกะสี หรือเหล็กเข้าไปแทนที่ธาตุแคลเซียม หากมีการแทนที่อย่างสมบูรณ์ด้วยธาตุแมงกานีส จะได้เป็นโรโดโครไซต์ แคลไซต์จะทำปฏิกิริยากับกรดเกลือ คือหยดกรดเกลือแล้วเกิดเป็นฟองฟู (acid test.) แต่แร่ตระกูลคาร์บอเนตชนิดอื่น เช่น โดโลไมต์ และ ซิเดอไรต์ จะไม่ทำปฏิกิริยาเป็นฟองฟูเหมือนแคลไซต์ นอกจากนี้ แคลไซต์ยังมีคุณสมบัติพิเศษ คือ สามารถทำให้เกิดการหักเหสองแนว (double refraction)

การกำเนิด

การเกิดผลึกแคลไซต์หรือแคลเซียมคาร์บอเนตเกิดจากกระบวนการกลั่นตัว และตกผลึกของไอน้ำร้อนที่ละลายสารแคลเซียมจนอิ่มตัวแล้วเกิดเป็นผลึกจับตามผนัง และเพดานถ้ำ แคลไซต์พบเกิดรูปผลึกระบบเฮกซะโกนัล เป็นรูปผลึกได้มากกว่า ๓๐๐ แบบ และเป็นผลึกที่ซับซ้อนมากที่พบมากคือ รูปผลึกที่เป็นสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน หรือมีลักษณะเป็นแท่งหัวแหลมๆ ยาวๆ คล้ายฟันสุนัขเรียกว่า “แร่ฟันหมา” หรือหินเขียวหมา เกิดเป็นรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป พบได้ทั่วไปในหินชั้น และหินแปร โดยเฉพาะบริเวณที่มีหินปูน ซึ่งในตัวหินปูนเองอาจมีสายแร่แคลไซต์ตัดผ่านหรือตกผลึกใหม่ เนื่องจากความร้อนหรือความดันจนกลายเป็นหินอ่อน นอกจากนี้ ยังพบแคลไซต์ในโพรงของหินภูเขาไฟ เช่น หินบะซอลต์ และพบเป็นเพื่อนแร่อยู่ในแร่ชนิดอื่นเช่น ฟลูออไรต์ ควอร์ตซ์ แอปไรต์ สฟาเลอไรต์ กาลีนา เซเลสไต์ ซัลเฟอร์ ทอง ทองแดง มรกต อะพาไทต์ ไบโอไทต์ ซีโอไลต์ แร่ตระกูลซิลิเฟต และคาร์บอเนต และแร่โลหะพื้นฐานชนิดต่างๆ ที่เกิดจากน้ำร้อนใต้พิภพโลก (hydrothermal)

แหล่งแร่แคลไซต์

ประเทศไทยพบทั่วไปในจังหวัดที่มีหินปูน พบมากที่ จังหวัดลพบุรี เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน สระบุรี จันทบุรี กาญจนบุรี สุราษฎร์ธานี ชุมพร นครสวรรค์ และเพชรบุรี ต่างประเทศพบมากที่อังกฤษ จีน สหรัฐอเมริกา เม็กซิโก อิตาลี และสเปน

การผลิต

แร่แคลไซต์ที่ได้จากการทำเหมืองจะคัดคุณภาพก่อน นำมาเข้าสู่กระบวนการบดละเอียดตามขนาดต่างๆ เช่น ๑๐ ไมครอน ๒๐๐ เมช ๓๐๐ เมช และ ๓๕๐ เมช ขึ้นอยู่กับ การนำไปใช้ประโยชน์ ผลผลิตที่ได้ เรียกว่าแคลเซียม คาร์บอเนต

การใช้ประโยชน์

แคลไซต์ที่ผ่านกระบวนการบดละเอียดแล้ว จะนำไป ใช้เป็นตัวเติมในอุตสาหกรรมการผลิตกระดาษ เพื่อลดปริมาณ เยื่อกระดาษและเพื่อเพิ่มคุณสมบัติกระดาษ เช่น ความขาว สว่าง เคลือบผิวกระดาษให้เรียบ ใช้ในอุตสาหกรรมสี ยาง เมลามีน ท่อพีวีซี และพลาสติก ใช้ในการผลิตกระสอบปุ๋ย ใช้เป็นส่วนผสมของแป้ง ผงซักฟอก ยาสีฟัน ยา และเวชภัณฑ์ ต่าง ๆ รวมถึงใช้ในการผลิตชิ้นส่วนอุปกรณ์ต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์ ฉนวนหุ้มสายไฟฟ้า กระจก ปากกา ยางลบ ถังมือและแว่นตา ใช้เป็นส่วนผสมในอาหารสัตว์และใช้ในการ เกษตร ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้ในการปรับปรุงคุณสมบัติดิน และน้ำ รวมถึงเพื่อการปรับสภาพความเป็นกรดด่าง และฆ่า เชื้อโรค นอกจากนี้ แคลไซต์ที่มีสีและเนื้อสวยงามนำมาขัด ทำหินประดับ ส่วนแร่แคลไซต์ที่เป็นผลึกใสพิเศษแบบ Iceland Spar ใช้ในการทำอุปกรณ์เกี่ยวกับกล้องจุลทรรศน์ แบบ Polarizing microscope แคลไซต์ยังเป็นแร่ที่สำคัญ แร่หนึ่งในการผลิตแสงเลเซอร์ [Calcite Gallery](#)

ที่มา

มยุรี ปาลวงศ์ แร่ หิน ดิน หวาย สำนักพัฒนาและส่งเสริม
กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

<http://www.nstda.or.th/vdo-nstda/sci-day-techno/4762-calcite>

http://www.research.chula.ac.th/web/cu_online/2556/vol_7_01.html

<http://www.siamchemi.com>

<http://cphairat.tripod.com/Calcite.htm>